

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 28.	
Telefon: 306.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben hához hordva	
egész évre	14.40
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy hónapra	1.40

10
25
4
40

Brrrr . . .

A 42-ösököt a frontokon, a kispuskákat itthon a nyulakra sütögetik, de a negyvennégyezer negyszáznegyven kettősököt Magyarországon a kereskedők és a gazdálkodók lövöldözik egymásra. Legutóbb a kereskedők sütötték el a legöregebb viharágyujukat. Szapulják, mosdatják — csak úgy szeppen nélkül — az új földmivelésügyi minisztert. Nagy a bajuk.

„Mezőssy ur — írja hivatalos lapjuk — a miniszteri széket összetévesztette a népgyűlési pódiummal. Nekiront a kereskedőknek és a bankoknak, mert azok a „vérből aranyat“ csinálnak. Természetesen, mint főagrárius, nem látja, hogy a gazdatársadalom ugyanezt teszi — és talán még fokozottabb mértékben. A kereskedő, igaz, magas árakat követel a fogyasztótól, arról azonban esodákat lehet regélni (?) hogy milyen árakat kér a termelő a kereskedőtől. Azt már sok esetben kiszámították, hogy míg a kereskedő 20 százalék hasznot vett magának, addig a gazda 50 és 100 százalékos nyereséggel adta tovább terményeit. Jó lesz tehát, ha a földmivelési miniszter a saját portáján, a gazdánál kezdi meg a seprést.

Utáljuk az áruzsorát és azt a lelkiismeretlen üzérkedést, amellyel alkalmi spekulánsok a kereskedelmet megméltelyezték. (Bravó!) Ezeket a törvény szigorával kell büntetni; e téren minden igazságos és célravezető intézkedést csak helyesel a kereskedővilág.

De az általános, felelőtlen vádaskodás egy miniszter szájából kissé furcsán hangzik. Pláne egy olyan miniszter szájából, akinek rövid pályafutása alatt máris sikerült intézkedéseivel az egész ország visszatetszését felkelteni.

Hát visszatetszést keltett? Dehogynem! Igen okosan csele-

kedett, okosabban, mint az elődje. Kár, hogy nincs 10 feje. Ha a melnások nagyon panaszkodnak rá, bizonyos, hogy jól cselekszik. Igenis,

A Szabadkai Oláregylet kiállításának megnyitása.

Tegnap délelőtti nyitotta meg Fejnich Dező prépost-plébános a Szabadkai Oláregyletnek a zárad sztermében rendezett kiállítását. Megnyitó beszédében kiemelte azt a nagy áldozatközöséget, amelyet az Oláregylet tagjai kifejtettek, míg az annyi szép templomi ruha előállításához szükséges anyagokat a mai nehéz viszonyok közt beszerették. Egyben a legnagyobb elismerését fejezte ki, ama művészi érték, rendkívüli egység mellett, amelyet az Oláregylet tagjai a misemondó ruhák kidolgozásában tanúsítottak. Végül köszönetmondott először az Oláregylet fíradhatatlan, ügybuzgó, tevékeny, onzetlenül munkálkodó elnökeinek, Ruffy Pálnak, a közimunkák vezetőjének és irányítójának, Mehtildis nővérnek és az Oláregylet ama buzgó tagjainak, akik nemcsak szorgalmas munkájukkal a ruha szép kiállításán látható ruhákat elkészítették.

Mi is, akik a gyönyörű templomi ruhákban gazdag kiállítást megcsináltuk a legnagyobb elismeréssel közöljük le azoknak a hölgyeknek a névsorát, akiknek neveit a kiállított tárgyakról leolvashatjuk:

Dr. Aezel Imréné, Balázs Mihályné, Bakovits Józsefné, Blaszity Antónia, Beke Erzsike, Bakay Károlyné, Biró Károlyné, Birkáss Gyuláné, Czongor Mária, Czajlik Mária, Dulits Klára, Dugovics Erzsike, Dobrácsy Mária, Eckert Gyuláné Fűck, Ferenecné, Fimpi Terézia, Frech Ferenecné, Frech Iduska, Gerandey Juliska és Margit, Gób Imréné, Gönczöl Veronika, Gulyás Györgyné, Gulyás Erzsike, Hóbl Ferenecné, Husz Rózi, öz. Hidasyé Nydia, öz. Hidegh Arpadné, Haraszy Julia, Hidegh Honka, Hidegh Beila, öz. Jakabcsits Gyuláné, Jovag Ybl Miklósné, Jandek Etelka, Jandek Rita, Kalmár Andrasné, Kulcsos Teréz, Kovács Józsefné Kántor Rezsóné, Kriese Juliska, Kulcsos Jányé Agnes, öz. Kaszap Ferenecné, Kádár Terike, Kádár Etelka, Kovács-Sztrikó Istvánné, Lócsy Anna, Lócsy Sari, Lénárd Istvánné, Lendvay Ilka, Lieberkert Józsefné, Lyubibratich Kelemenné, Lyubibratich Lyli, Mikose-

igy nem fog megállni az ország közéletmozgása! Csak tovább, Miniszter Ur! Hadd éljen a szegény nép is!

k.—

vits Irma és Margit, Maurer Antalné, Muki Anna, Magyar Györgyné, Magyar Erzsike, Mamuzsich Mária, Mamuzsich Benedekné, Mamuzsich Antalné, Miskolci Ilona, Nagy Ida, Petries Emma és Margit, Péter Karolina, Pfalz Rezsóné, Peter Niuska, Pek Rózi és Katalin, Pertich Mariska, Peres Aladárné, öz. Patócs Mártonné, Pálkás Miklósné, Pap Jánosné, Pálffy Margit és Etelka, Révfy Rózsika, Weith Ilse, Talassy Lajza Rainer Szidónia, Radnay Károlyné, Ruttky Istvánné, Resch Bólané, Raesomány Antónia, Ruffy Bólané, Sztipich Andrasné, öz. Sztantits Károlyné, Sipos Eszter, Sipos Istvánné, Sársevits Klára, Sághy Károlyné, Sághy Ida, öz. Suhajda Jánosné, Szipits Péterné, Takács Sándorné, Tautos Jánosné, Würfel Marianna, Vissy Károlyné, Vida Lydia, Vojnits Maténé, Vojnits Elemérné, Wachler Honka, Zédi Antalné, Zédi Honza Zimmer Sari.

Sajnos itt föl nem sorolhatjuk mindazokat a szép ruhákat, amelyek a kiállítás termében látnunk, de annál inkább bizdítjuk olvasóinkat, hogy ne sajnálják a kis fáradságot és látogassák meg az Oláregylet-kiállítását, amely még a holnapi nap folyamán is megtekinthető lesz.

A koronának és Wekerlének jubileuma.

Most múlt 25 éve annak, hogy behozták nálunk a forint-számítás helyett a koronaértéket. 1892. aug. havában kaptuk az első papíros 10 és 20 koronásokat, az ezüsből készült 5, 2 és 1 koronásokat és a nikkelből készült 20 és 10 filléreseket. Az új pénzegység egyuttal Wekerle jubileumát is jelenti. Több vidéken a 10 fillérest is csak Wekerlének hívják. Érdekes a fölemítésre, hogy egyes vidégekben nálunk is még mindig forintban számitanak az összszám-láló piacérek. A tizedt sokszor örvendetesen meglepi a végösszeg alacsony volta — a mai viszonyokhoz képest és a fizetésnél derül ki, hogy a fizetési-cél fölött nyomtalanul tünt el a korona 25 éves jubileuma és a forintban való számítás tilalma. Most újabb és szigorú törvényre lenne szükség, hogy a korona csakugyan meg is érjen egy koronát, nemcsak itthon, hanem mindenütt ahol mesterségesen szorítják le pénzünk értékét.

Az utolsó hangverseny.

— Nyolevanhatos hadnagy — mint vigjátékíró. —

(Saját tudósításunk.) Utolsó és mégsem utolsó . . . A rendes palicsi hangversenyek utolsóját játszották az idényben szombaton este. De jön még egy a jövő héten, az esperantistáké. Ez tehát nem volt az utolsó. Hanem nagyszerű volt, az bizonyos. Mindenkit meglepett a műkedvelők szép játéka. Egészen beleyagorolták magukat a szezonban.

Bán János fíradhatatlan volt a zongorázásban. Havas Leóna szépen szavalt. Pfalz Bucika már egész művésznő lett. Schróger Livel ketten egy egész szindarabot adtak elő. Majdnem olyan hosszú volt a darab, mint egy nyul fark. Címe: A tépés. Irta: Pósa Lajos. De az előadása, az bájos volt.

Weisz Péter a Peterdi Andor által Gyóni Géza halálára írt elégiát szavalta el, mély hatással.

Havas Leóna, Pfalz Mancika és Mikosevich Margit ügyesen játszottak el egy barátinói megbeszélést melyet a jótékony, érdeklében kezdeményezett a fiatal „udvari tanácsosné“. Havas, Mikosevich és Legáth Mancika később egy másik darabot is adtak elő, még pedig egy kitűnő humorral megirtat, melyet Weisz Marci 86 os hadnagy fabrikált. Elsőrendűen mulatott rajta mindenki, nagyon ügyesen készített kis munka. A játékok szépen, elevenen mozogtak.

Krámer Jenő bravurosan hegedült, Legáth Mancika a „Marsca belépőjét“ adta elő és — még Löwenberger hadnagy is énekelte. (Hangja mintha javult volna)

Nem hagyhatják abba a palicsi fürdővendégek és lakók az idényt anélkül, hogy köszönetet ne mondának Pfalz fíredésnöknek és Szalay főkapitány-füredigazgatónak a szezonnak művészi estékkel történt kedvessé tételéért. Hiszen nemcsak hadimilliomosok nyaraltak az idény Palicsos — ilyen talán egy se volt — hanem fíradt idegű emberek, kiknek a pihenést helyettesíti hetenként egy este a hangverseny is.

Vatódi amerikai fogak és fogsorok

különlegességek fogászati munkákban, arany és platinából, valamint arany és platinafogak, koronák és hidak, ugyszintén szájpadlás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítve és fogtömés (plombok). Schaffer Géza vizsgázott fogtechnikus, Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház.

Telefon interurban 561.

Notórius szélhámos a vasuti kocsikban.

A szabadkai vasuti állomáson, a Budapest—Zimonyi személyvonaton garázdálkodott Elek Pál 40 éves notorius szélhámos, aki bizonyos címen fel van mentve a katonai szolgálat alól. Elek azonban felmentési idejének java részét zsebmetzésre használta fel.

Szombat este, mikor beérkezett a budapesti személyvonat, Elek elsőnek felszállt rá. Nemsokára ezután, mikor megkezdődött a beszállítás, munkához látott. A vonat utolsó kocsijánál kezdte meg működtetését és már-már sikerrel távozott volna, ha két katona le nem fűli.

Elek utját mindenütt siró asszonyok jelezték. Az asszonyok hamarosan észrevették ugyanis, hogy pénztárcájuk, ritkájuk, ékszereik és egyéb értéktárgyaik hiányoznak. Egymásután jöttek rá, hogy valaki meglopja őket. Erre természetesen sírni kezdtek. Két katona azonban, akiknek egy idős ember igen gyanusan forgolódott a tömegben, szó nélkül keresésére indult a gyanús alaknak, mert most már megtalálták magyarázatát a deres bajszos öreg viselkedésének.

Eleket sikerült is nekik elfogni. Éppen utolsó munkáját fejezte be és már távozni készült, mikor lefűlelték. Találtak nála mintegy 1000 korona készpénzt, több ékszert és egyéb dolgokat. Eleket őrizetbe vették.

Hadiasszonyok bevásárlása.

Tizennyole nélkülöző hadiasszony nem tudott belenyugodni abba, hogy ők nem tudnak élelmiszert szerezni itthon, hogy nem jutnak liszthez, zsirhoz, krumplhoz, nem tudnak a jószágaiknak kukoricát, korpát szerezni és hallották, hogy a falun bővíben vannak mindennek, hát összesszedelőztek és hadisegélyek összehozásának után kiutaztak Bajáról Hercegszántóra, hogy majd ott a boldog falun beszerzik a szükségleteiket. Kaptak is sok mindent.

Azonban a vasuti állomáson kinosan kellemetlen meglepetés várt rájuk. Egy csendőrijárőr fogadta a bajai hadiasszonyokat, akikről elszedték a bevásárolt dolgokat és azonfelül még be is kísérték őket a község házára, ahol jegyzőkönyvet vettek fel velük. Addig-addig jegyzőkönyveztek a szegény asszonyokkal, amíg a Bajára ment vonat elment és ott álltak a bajai asszonyok pénz, élelem és lakás nélkül.

A kétségbeesett asszonyok erre elindultak gyalogszerrel Hercegszántóról Bajára. A tizennyole bajai hadiasszony mentment, bandukolt az országúton estétől kezdve egész éjszakán át, míg végre hajnali 4 órai harangszóra bevergődtek a városba, éhesen, dideregve, fázva, agyonfáradva. A szegény asszonyok már nem is sajnálták a fáradságot, a sok izgalmat és kellemetlenséget, csak ne kobozzák el a nehezen megvásárolt holmijukat.

Kávéházakban kérje a
„Délvidék“-et.

A „Délvidék“ legújabb telefonhírei.

Letűnt a munkapárt fölénye.

— Kényelmetlenül érzi magát a munkapárt. —

B u d a p e s t, szept. 3. A munkapárt Wekerlével szemben sokkal kényelmetlenebbül érzi magát, mint Esterházyval szemben, mert azt látja, hogy Wekerle erősebb egyéniség, mint Esterházy és vele szemben a munkapártnak a fölénye, melyet a párt éreztetett is Esterházyval, nem érvényesíthető úgy, mint lett volna az előbbi kormányelnökkel szemben, ha továbbra is megmarad állásában.

A képviselőház munkaideje.

B u d a p e s t, szept. 3. A képviselőház munkaideje valószínűen csak rövid lesz. A megnyitás szept. 11-én történik. Éppen hogy Wekerle elő fogja terjeszteni programját és ezután októberig el fogják napolni a Házat.

Küzdelem a dán vizeken.

B e r l i n, szept. 2. Elsején reggel egyik biztosítóhajó-járőrünk Tornsriffstől északra angol cirkálókra és torpedónaszádokra bukkant. Rövid harc után, melyben az ellenséges hajókra egyik repülőnk bombákat dobott, azok a beavatkozás elől visszavonultak. Egyik naszád megsérült és zátonyra jutott. A legénység nagy részét partra szállították.

Uj ániánt-tanácskozás a „nagy sikerek“ után.

— Megint a konstantinápolyi kérdés. —

L u g a n o, szept. 3. A Corrier della Sera jelentése szerint az orosz külügyminiszter legközelebb Londonba utazik, hogy a moszkvai kongresszus után ismét tárgyaljanak a konstantinápolyi kérdés végleges rendezéséről. Szeptemberben a szövetségesek katonai konferenciát fognak tartani, hogy a legutóbbi angol, francia és olasz egységes akció sikereire való tekintettel ennek az akciónak a továbbviteléről tanácskozzanak.

Bukik a francia kormány.

G e n f, szept. 1. A francia kormányban a válság kitörését küszöbön állónak tartják. Az egész Ribot-kormány megbukik, miután Malvy belügyminiszter lemondott.

Fenyegetik a német csapatok Pétervart.

B e r l i n, szept. 3. Wolff-jelentés 2-án este: Nyugaton folyt a harc tovább. Német hadtestek Rigától délkeletre átkeltek a Dünán. Az oroszok sietve vonultak vissza.

Folyik az Isonzo-csata.

A Sajtószállásról jelentik: Másodikán délután két óráig az Isonzo-fronton a harci tevékenység igen erős volt.

Palics . . .

Főispán — pincérek — hadiárvák.

(Saját tudósításunk.) Palicsot is meglátogatta a főispán mindjárt ideérkezése napján estefelől. A látogatást leh. tett már jóelőre tudni. Az Erzsébet királyné-sétányt szépen kigereblyézték, a parkot, még a Kerekerdő környékén is, úgy felsöpörték, mintha surolva lett volna. A város diszhintain való megérkezéskor a Bodrics-zenekar és a palicsi hölgyek fogadták a főispánt. A kis Pfalz Bucika meghatón pukkedlizott és nyujtotta át virágjait.

A Vigadó délszaki, buja virágpompában tündökölt; az asztalok roskadásig rakva és remekül földiszítve . . . A vacsora kitünő, a borok finomak, a kiszolgálás elsőrangú. A pincérek dereka úgy mozgott, mint a kigyóé. A főpincér a sutba dobta ez estére idegességét és utána nem szólított fel az újságban senkit arra, hogy: — Mi lesz a fizetéssel?

Sőt! Ami ritkán történik, Balogh Ernő gavalléros borraivalóinak fele részét a pincérszemélyzet a hadiárvák javára adta.

A polgármester megveregette a főpincér hátát: Szépen sikerült! És másnap reggel elragadtatva beszélt a főispán Palicsról és a városnak Palicsal való gazdálkodásáról.

A hadisegélyt nem szabad megcsönkítani.

Ugron Gábor belügyminiszter a hozzáérkezett panaszokra való hivatkozással szigorúan elrendeli — a rendelt megérkezett Seultéty Ferenc alispánhoz is — hogy az újságokban tárgyalt ügyekből eléggő ismeretes Augustus-hadibiztosító társaság biztosítási díjai a községi jegyzők a hadisegélyekből ne merjék levonni, mivel a törvény tiltja a hadisegélyeknek bármi címen történő megrövidítését. — Az osztrák Phoenix biztosító társaságának ugyanis egy mellékágazata Augustus-hadibiztosító társaság címen működik nálunk és ügynököket különösen a falusi lakosság bebiztosítására a jegyzői karból igyekezett toborozni. Természetes, hogy az üzleti viszony, amely az ügynökösködő jegyzőket a biztosító társaságokhoz fűzi, meggyanúsításoknak teszi ki a jegyzőket, aminek a miniszter — nagyon helyesen — elejét akarja venni éppen a derék magyar jegyzői kar érdekében.

— Puffog az erdő. A radonváci erdő, a ludasi és palicsi földek, rétek már hallatják a sok puffogást, nyulak sikitását, kutyák csaholását. Már harmadik napja pusztítják a nyulat Szabadka friss Nimródjai. Hajnali öt órakor már kiutaztak a Palicsi-tó környékén a vadászok és a horgászok. Mindegyik a maga mesterségéhez lát és egész nap azon töri a fejét, hogy estére, vagy holnap reggel micsoda nagyítással főzze le a másikat. Így nőnek a Palicsban a 3-4 kilós halak és így nő a vadász 30 nyulat — másfél deku sörrel.

Beszédek.

A Baloghy Ernő dr. fogadtatásán, beiktatásán és a küldöttségek fogadásánál elhangzott beszédek — örök emlékéül az első igazi demokrata főispán beiktatásának — szívből szórva leközzöljük folytatásként a *Délvidék* ben, úgy, ahogy kiküldött gyorsíró munkatársunk jegyezte.

Fogadtatás az állomáson.
Bíró Károly dr. polgármester beszéde.

Méltóságos Főispán Ur:

Az a királyi legfelsőbb elhatározás, mely Méltóságod személyében választotta meg a férfit, ki a megüresedett szabadkai főispáni állást betöltse, a városi polgárságnál — merem mondani: kevesek kivételével az egész polgárságnál — közmegegyezést keltett. Fekad pedig ez a megnyugvás abból a meggyőződésből, amely Méltóságod erős egyéniségére, a kiesinyes köznapiságon, személyes torzskodáson messze felülemelkedő gondolkodására építve kizártnak látta azt, hogy a beállt változás folytán ebben a városban, különösen pedig a nemzet mai nehéz megpróbáltatásának idején, a visszavonás a polgári békének megbontása nyereségesebb.

Méltóságodnak a város tanácsához intézett választatásától és egyéb intézkedéseitől megerősítve azt az erős hitet, azt a meggyőződést tápláljuk, hogy Méltóságod személyében az egyetértésnek, a város fejlődésének és haladásának lelkes támaszát, lelkes bajnokát fogjuk nyerni. (Eljenzés.)

Megragadom ezt az alkalmat — amint Méltóságod először jön közzénk — hogy biztosítsam Méltóságodat arról, hogy ezek a nemes intenciók a város polgárságánál hálás megértést és nagy rokonszenvet keltenek. Épp ezért a város polgársága Méltóságodat bizalommal fogadja, legjobb erőt ajánlja fel és Méltóságodnak teljes támogatását igéri. (Eljenzés.)

Méltóságos Uram! Ebben a szellemben, a város békés fejlődésének a jegyében üdvözlöm Méltóságodat a város közönségének a képviselőjében és erre kérem most, hogy a város polgárságának jogos érdekeit támogatásában részesíteni kegyeskedjék. Hozta Isten Méltóságodat! (Hosszu, lelkes eljenzés.)

A főispán válasza.

Mélyen Tisztelt Uraim!

Végtelenül hálás vagyok azért a szíves és — mondhatom — nem várt meleg fogadtatásért, melyben engemet ez alkalommal részesítették. A szabadkai főispáni kérdés megoldását, amint az köztudomású, meglehetősen izgalmas előzetek meg, — hogy úgy tejezzem ki magamat, — bizonyos eredmények zések, melyeknek az eredménye, ime, én vagyok. (Eljenzés.)

Sőt a legutóbbi napokban a bizonyos izgalommal kezeltetett ez az ügy.

Én, mélyen Tisztelt Uraim, őszinte vagyok és leszek mindig; engem az a párt, melyhez tartozom s amelyhez fogok is tartozni, (Eljenzés), amelyhez én hűlen nem leszek, mintha kitaszított volna ebből a városból. (Folyatjuk)

NAPI HIREK.

— **Ruffy Pál kitüntetése.** A gyermekmenhelyek igen sok gondot adtak a há őru alatt. Ez a sok gond mind Ruffy Pál dr. miniszteri tanácsosra, az állami gyermekmenhelyek országos felügyelőjére hárult. Buzgó és hasznos szolgálatát most azzal jutalmazta meg a király, hogy neki a II. osztályú polgári hadiérdamkeresztet adományozta. A megérdemelt kitüntetésnek mi is szívós örveadünk.

— **Kamatmentes kölcsön a tisztviselők konyhájának.** A szabadkai tisztviselő otthon Oláh Ferenc táblabíró elnöke mellett tartott legutóbbi értekezletén Miklós Imre a tisztviselők konyhájának szervezője referált. Az értekezlet megnyugvással és elismeréssel vette tudomással a konyha életképes működését. Három tagja a konyhának felmondott, de helyettük 8-cal szaporodott az ott étkezők száma. A konyha életképes működésében legjelentősebb szerepet játszik a Horvát Országos Bank támogatása. A Horvát Bank ugyanis elhatározta, hogy ez eddig, a beruházásokra folyósított 4000 koronát kamatmentesíti, sőt a most újonnan folyósított kölcsönt is ugyancsak kamat nélkül boesátja rendelkezésére a konyhának.

— **Kitüntetések.** Signum Laudist kapott újólag másodszer, a kardokkal Gesztesy Antal 4 honvéd huszárezredbeli főhadnagy. Ugyancsak Signum Laudist kaptak újólag Peczyi Nenád 6 honvéd gyalogezredbeli tart. hadnagy és Simon László 23-as tart. főhadnagy. Először kapták ugyanezt Jakovlyevits János 86. gyalogezredbeli főorvos és Urány Lajos 8. huszárezredbeli ezredes.

— **Egyházmegyei hírek.** A boróci plébánia ideiglenes adminisztrátorává az érseki hatóság Hauschka József újvidéki főgimn. hittanárt, a bácsujlaki plébánia id. adminisztrátorává Dallmann Nándor eddigi boróci id. admint. nevezte ki. Újvidéki főgimn. hittanár dr. Kujáni Ferenc tábori lelkész, felsőszentiváni lelkész Szorgh Péter tábori lelkész nevezettek ki. — Mayer Lőrinc volt id. bácsujlaki adminisztrátor újvidéki kápláni állomására visszarendeltetett.

— **A női kereskedelmi iskola tanérvnyitása.** A szabadkai római katolikus női felsőkereskedelmi iskolában a tanév 5-én délelőtti hásonnegyed 8 órakor kezdődik. Az iskola új tanárai a következők: dr. Szalay Gyula, dr. Szekszárdi Gyula és Szűcs Lajos.

— **Új felelős szerkesztő Szabadkán.** Braun Henrik, a Bácskai Hírlap c. napilap eddigi felelős szerkesztője ezután főszerkesztő lesz, a szerkesztésért a felelősséget másra ruházva, az új felelős szerkesztőre, Havas Emil dr-ra.

— **Hitsorsosok segítése.** A zentai rendőrség négy darab postacsomagot foglalt le, amelyekben Galiciába Stry városába ruhajelzés alatt babot és lisztet akartak zentai hitsorsosok küldeni Ernst

Jónásnak. A rendőrség a tetteseket szigorúan fogja megbüntetni.

— **Megszűnt a gyorsárforgalom Szabadkán** egyelőre beszüntették — bizonytalan ideig — a vasúti gyorsárforgalmat. Gyorsárnként csak élelmiszereket lehet föladni.

— **Megszarkáltak egy katonát.** Tegnap este 8—9 óra között a zsidó templom környékén Tumbász Sándor 86-os népfelkelőt ismeretlen tettesek megszarkálták. Tumbász állítása szerint orvul tanadták meg őt. A mentők beszállították a képezdei tartalékkórházba.

Az egyetlen gyermek. Még nem tudjuk bizonyosan, mi igaz ebből a hírből, de a harctérről írja egy katonatiszt, hogy legközelebb a frontról hazaküldik azokat a harcosokat, akik egyetlen fiaiszülőiknek. Nem mentik fel őket a katonai szolgálat alól, csak a hadtápnál, vagy itthon kapnak katonai foglalkozást, hogy életüket veszély ne környékezze. Valószínűnek tartjuk e hírt, mert Németországban már régebben elrendelték az egyetlen fiuknak a harcra való elbocsátását. Valószínűnek tartjuk azért is, mert nemes szociális érzéssel megáldott királyunk szép gesztusára ismerünk benne. A hír, ha megerősítik, igen sok családban fog nagy örömet keiteni. Eddig ugyanis nagyon sok szülő siratja egyetlen gyermekét. De vannak olyan családok is, ahol több fia volt és ezek már odaadták fiatal életüket a hazának. Méltányos tehát, hogy a még életben levő egyetlen fia megmaradjon családjá fenntartójának. A hír a harctéren van elterjedve, valószínű tehát, hogy alapja van és a humanus intézkedés csakhamar megkönnyebbülést szerez sok aggódó családban.

— **Ne deputációzzunk a főispánnal!** Mindinkább elterjedt szokássá vált, hogy a közönség közlélmézési, takarmányellátási és ezekhez hasonló ügyekben a kormányhatóságoknál küldöttségek útján terjeszti elő kérelmét, ami a mostani rendkívüli viszonyok között indokolatlan s költséges költségét és idővesztését is okoz. Erre való tekintettel Ugron Gábor belügyminiszter ma felhívta a főispánokat, figyelmeztessék a közönséget, illetve utasítsák az aljuk rendelt hatóságokat, hogy a mennyiben egyes közérdeklő ügyekben a kormányhatóságok személyes tájékoztatása egyáltalán szükségesnek mutatkozik, ez csak az illető érdeklét fél vagy tisztviselő útján történjék.

— **Rendezni kell a katonatisztek fizetését.** A háboru első szakában úgy látszott, hogy az előléptetési viszonyok kitűnőek lesznek és gyorsan haladhat a rangfokokatok létráján, aki arra érdemeket tud szerezni lélekjelenléttel, bátorsággal, kurázsival, ötlettel és szívós kitartással. Ezek a remények részben be is teljesedtek Tavaly már azt jelezték a hadsereg tisztjeinek, hogy ez az utolsó év és ezután az előléptetés meglassodik. Sajna, nem volt az utolsó év, de az értesítés alapos

volt, az előléptetések tempója viszszanyerte a háboru megelőző lassúságot. Oka ennek az, hogy sok a törzstiszt s azt a végtelenbe szaporítani nem lehet. Csupa tiszttel a csapatokat nem láthatja el a hadvezetőség. S miután az előléptetés fent megakadt, lent se megy. A tisztikarnak most csak az a kívánsága, hogy ne is legyen annyi előléptetés, hanem a kisebb fokozatban renndezték a fizetéseket s a drágulás mértékéhez mérten állapítsák meg az előléptetés fokozatát, úgy, mint a magánhivatásoknál tesszik. Ezzel megelegetésnek. Mert csak egy esetet hozunk fel: egy kapitány fizetését és egy szövetkezet kereskedelmi üzemevezetőjének fizetését. Ez utóbbi 15000 korona. A kapitányé? valamivel több, mint ennek harmadrésze.

— **Új ingyenes esperanto tanfolyam.** A szabadkai esperanto egyesület szeptember 17-én — hétfőn este 7 órakor nyitja meg második ingyenes tanfolyamát. Az első kurzuson 30-an vettek részt. A kitűnő siker, melyet e tanfolyam eredményezett, arra az elhatározásra készítette az esperanto egyesület vezetőségét, hogy meghirdesse a második ingyenes tanfolyamot. A tanfolyamot ugyanők, mint férfiak egyaránt látogathatják. Jelentkezni lehet naponta délelőtti 10 órától 12 óráig az esperanto egyesület titkári hivatalában, (Rákóczi utca 20.) hol egyébként v 300-as telefonon is lehet érdeklődni.

— **Törvényszéki tárgyalások.** A szabadkai kir. törvényszék mint büntető bíróság a következő ügyeket tűzte ki: szeptember 4-én: Nagy Béla, szept. 5-én: Szegedi Mihályné, Donáth Lipótné és egy társa, Nagy Kanász István és 3 társa, Szaulics Mátyásné.

Ha régebbi lappéldányokat akar rendelni valaki, írja meg levélben, hány darab újság kell neki, küldjön be abban a levélben a Délvidék kiadóhivatalának annyiszor 6 fillérsnyi levélbélyeget és mi azonnal küldjük címére a lapot. 5 újságért például küldjön egy 30 filléres bélyeget.

Főszerkesztő: Pinterits Károly igazgató, Budapest.
Főmunkatárs: Dr. Fontányi József ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Felelős szerkesztőnk telefonszáma: **Palics 34.**

Hol kapható a „Délvidék“?

A *Délvidék* a következő üzletbelyiségekben kapható Szabadkán, délutánonként 2 órától fogva:

Fejes Károlyné. Kálmán-utca.
Fily Jenő. A postával szemben.
Gerber Jakab. Kossuth-utca.
Hercz József. Petőfi-utca.
Krécsi A. Nándor. Deák-u.
Krizsánovics Péter. Zombori-ut.
Kuluncsics Sándor. Zombori-ut.
Kunzabó Lajos. Pázmány-u.
Najcsok Géza. Bercsényi- és Damjanich-utca sarok.
Pukkel István. A képezdével szemben.
Rieger Mihály. Vörösmarty-utca Zombori-ut sarkán.
és Riesz Dezső. Bajai-ut.
Sibalky Illésné. Vörösmarty-u.
Kmetz András. Palics.

12.925/917.

Hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tanácsa ezenél közhírré teszi, hogy a szabadtéri köztérközlekedés a f. évi évi öszszegült sortésszór (mintegy 10-50 q.)

Folyó évi szeptember hó 8-án d. é. 10 órakor a városi gazdasági ügyosztályban (Városi székház, II. em. 128 sz. a.) nyilvános árverés útján eladja.

Kikiáltási ára métermérszámként 47 korona.

Az árverés biztosításra az eljáró bizottságnál az árverés megkezdése előtt az ajánlattevők 200 korona bányapózt tesznek a város házipénztárába letétbe a melyet a kisebb ajánlattevők az árverés befejezése után a bizottságtól azonnal, a legtöbbet ígérő pedig a végzőhídon a f. évi évi előállított sortésszór teljes átvétele után a város tanácsánál előterjesztett kérelmére kap vissza.

A sertés szőr je enlegi állapotban a helyszínen lesz átadva és a vételár a végzőhídi igazgatónak nyugta ellenében fizetve.

Szabadkán, 1917. évi aug. hó 30-án. **Városi tanács.**

Viszketegség, sömör, rüh

bajt leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-fele eredeti

„Barnaszir“.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti peccsés dr. Flesch-féle kérik. Próbátégely 1-00, nagy tégely 3 kor. - - cs. ádi tégely 9 korona. - -

Kapható Szabadkán: Deesy Gyula „Szt. Teréz“ c. városi gyógyszerárban I. kör, Deák-utca, Kiskápolna mellett

Egy jó házból való fiu fizetéssel felvétetik a SZENT ANTAL nyomdában

Női szépség csak akkor állandó ha „Medea“ email krémel

használ szavatosságunk mellett. **Megszüntet minden arcbőrtisztatlanságot és lide arcbőrt kölcsönöz. Ára 14 korona. Kapható: Mátyás Béla kozmetikus s vegyésznél Kispeszt.**

Katonai hatiszokot

sürgösen vesznek Cimakiadó-hivatalban.

10 cs. éskir. 23. gyalogvezed HADIALBUMA.

Szerkesztette: **Kun József Jenő** t. f. hadnagy.

1050 harctéri kép és rajz, 100 érdek-cikk és vers.

A világháború első két évében kiadott és csesett 23. as hősök irásában és képmegörökítésre.

300 autogram uralkodóktól, hadvezérektől és ezredbeliektől. :-

A számos díszes kiállítású csoportképen több mint 3000 ezredbeli arcképe található.

Ára 20 kor. Megrendelhető: Kun József Jenő f. hadnagynál, Tábori posta 632.

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	8:01*
	12:24
	3:59
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	12:45
	5:28
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborra ind. éjjel	6:14*
	5:23
Ujvidékről érk. délelőtt	7:42
délután	1:21
éjjel	11:50
Ujvidékre ind. délután	1:48
éjjel	8:26*
	4:44
Szegedről érk. délelőtt	7:42
délután	12:40
éjjel	8:07
Szegedre ind. délelőtt	6:15
délután	1:30
éjjel	12:05
Cservenka—Gombosról érk. éjjel	8:57
Cservendka—Gombosra ind. éjjel	4:42
Zentáról érk.	11:05
Zentára ind.	4:33
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:28
Bajára ind.	7:00
	5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *gal jelzettek gyorsvonat k. Az éjjeli idő: este 8-tól reggel 6-ig

Új iskolakönyvek

és teljesen hibátlan antiquár iskolakönyvek félárban

Előírás szerinti magyar gyár mányu iskolai füzetek, író- és rajzszerek, iskolai táskák, könyvhordó száj k. toktartók stb. óriási választékban és legjobb minőségben beszerezhetők:

Vig Zsigm. Sándor könyv-, zenemű-, papír- és írószereke kezelésében Szabadkán.

Bladó borok és szőlő SZOBONYA BERTALAN

H. r. g. Királyhalmán elad 600 hl. ó és tavalyi bort, törkö ypálinkát 150-200 hl. Chasselas szőlőt, továbbá Madeleine an-gvinet és Kossuth Lajost helyben átvéve és a vevő kosarába mérve.

Kéretik azon vasutas, ki nekem a napokban péksegédet aján-loit, hozzám elküldeni. :-

A „Délvidék“ már fél ket-tőkor kapható az utcán

A legjobb és legköltségtesebb daráló

his és nagy gazdaságok részére nélkülözhetetlen Kicszerűlhető hengerrendszer. **Ára 75 korona.** Azonnal szállítható. Előlegül 10 kor. küldendő. Megrendelhető pontos cím : : és vasutallemás megjelölésével. :-

SONR PÁL németül különlegességek gyárti raktár. Somogyoszil.

IZLÉSES ÉS OLCSO ÜZLETI LEVÉL- : : PAPIROK ES BORITÉKOK A : : : :
SZENT-ANTAL KÖNYVNYOMDÁBAN
SZEREZHEŐK BE

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovac, Novi Cirkvenica. Befizetett alaptőke 10.000,000 és tartalékalap 2.000,000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskőkre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megálapodás szerint fizetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (Állami cimentszert, zálogleveleket, sorajjegyeket stb.) külföldi érc- és papírüzleteket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== **Atvezet letétbe és kezelésre értékpapírokat.** ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbir-tokra és nagyobb városokban házakra.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó komissionális megbízásokat.

VÉGI LEGELŐNYŐSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá börzei és komissionális megbízásokat.

Aruosztály: Árusít előnyös áron: legjobb belföldi gyártmányu arató-, fűkaszaló- és vetőgépeket, cséplőgéparniturákat kukorica-kapáló és sornivető ekéket, boronákat, szecskavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.

Kibocsújt: 4% és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) pupilláris biztosság, adómentes, mindentőlta ávadók céljaira alkalmas zálogleveleket.